మా గురువు జంగం పంతులు

ఆ మధ్య మా తాతోల్లయి రెండుబర్లు ఈనినయి. అవి గౌడిబర్లలెక్క పెద్దసనుగు. బుడ్డెడు బుడ్డెడు పాలిత్తుండె. మాలస్మవ్వ పాలను పెరుగుజేసి కుండెడు కుండెడు సల్లజేత్తుండె. కంకెడు కంకెడు ఎన్నదీత్తుండె. తౌడుతెచ్చినోళ్లకు గుండెడు గుండెడు సల్ల పోత్తుండె. గిన్నెడు గిన్నెడు పాలగోకును కశికెతో గీకి నాకు పెడుతుండె.

అప్పుడే ఊర్లె రెండు చాయ వోటళ్లయినయి. తాత వోటళ్లకు పాలవాడిక మాట్లాడిండు. రెండు వోటళ్లకు రెండు ముంతలపాలు ఇచ్చివత్తుండె. ముంతకు ఆటానచొప్పున రోజుకు రూపాయి. పాలుపిండుడు ఇచ్చిరావడం తాతవంతు.

ఒకరోజు ఏమైందంటే తాత రెండు చేతుల్లో రెండు పాలముంతలు తీసుకపోతుండట. ఎదురుగా కర్నం పంతులు వత్తుండట. తాతచేతుల పాలచెంబులను చూసి "కాపుదనపోల్లు పాలను అమ్ముకుంటరా తిరువతీ.. కరిద్దోల్లు అమ్ముకుంటరుగనీ..పాడిని దానం చేసుకోవాలె" అన్నడట. తాతకు బండెడు బొక్కలిరిగి కిందపడ్డయట.

అరోజునుంచి టైంటెబుల్ మారింది. తాతపని మామకు మామపని తాతకచ్చింది. మామకు ఇంతకు ముందటిలెక్క కూరుకురాత్రి నిద్రలేచే పనిలేదు. కొద్దిగా మబ్బుతో లేస్తేసాలు. పాలువిండి రెండు చెంబులు పట్టుకుని వోటల్‌లో ఇయ్యాలె. మళ్లీ తొమ్మిది పదిగొట్టెదాక అంటే ఎడ్లకాడికో పనికో పోయేదాక పనేంలేదు.

అందుకే అదే వోటల్‌లో అడ్డవెట్టిండు మామ. చాయలు తాగుడు, బజ్జీలు తినుడు, బాత్‌కాన్లు గొట్టుడు. ఊర్లె తిరిగే టైం దొరికింది మామకు. అప్పటికి యాసంగి నాట్లు కలుపులు అయిపోయినయి. జనాలకు పనేంలేదు. వట్టిగనే ఉన్నరు.

అగో అప్పుడే మళ్లా మ్యాల్లం గట్టుడు మొదలు పెట్టిండు మామ. కొందరు పాతవాళ్లు కొందరు కొత్తవాళ్లు మొత్తం పదమూడు మంది జమయింండ్రు. ఇయ్యాల్ల వస్తనన్న మనిషి రేపు అవ్వతిడుతుందనో నాయిన తిడుతుండనో సాకులు జెప్పి తప్పించుకుంటరని మామకు తెలుసు.

అందుకనే ముందుగనే ఖర్చులకోసం పదేసిరూపాయలు ఇయ్యాలని చెప్పిండు. ఒకలిద్దరు జారిపోయింండ్రు గనీ మిగిలినవాళ్లు పైసలు ఇచ్చి పేరు రాయించుకున్నరు. పేర్లు రాసుకుని లెక్కరాసుకునుడు నావంతే.

మామకు చెప్పలేని బలంవచ్చింది. సింగారం పోయి పాతయి తబులాలు కొనుక్కచ్చిండు. ఇంతకుముందు నాటుకానికి దాసరోళ్లను అడుక్కచ్చినం. మనతబులాలు మనకు ఉండాలని మామకోరిక. కామారెడ్డికి పోయి తబులాలు ముడిపిచ్చుకచ్చిండు. రెండు తాళంజోళ్లను గూడా కొనుక్కచ్చిండు.

అసలు సంగతి అప్పుడు మొదలయింది. మాకు నాటకం నేర్పే పంతులు గావాలె. ఇంతకుముందు నేర్పిన బాలగౌడునే అడిగిండు మామ. కలువదన్నడు గౌడు. అయినకు ఆ ఒక్క ఆటల పాటలేవచ్చునట. ఎప్పుడో చిన్నప్పుడు నేర్సుకున్నడట. ఇంకా ఒకటిరెండు ఆటలు ఆడిండటగనీ అవి అచ్చుపుస్తకాలుగావట. రాతపుస్తకాలేనట. అవి ఇప్పుడు దొరుకయట.

పంతులు దొరుకకపోతే మా మ్యాల్లెం ఇచ్చుకపోయినట్టె. అందుకే ఊరంతా వడబోత్తండు మామ. ముందుగా కూడనే కూడననుకున్న దాసు చిన్నాయిన గూడా వచ్చిచేరిండు. ఎక్కడనో రెండు నాటకం పుస్తకాలు గూడా తెచ్చి మామకు ఇచ్చిండు. పంతులు దొరికేదాక వట్టిగనే చదువుకుందామని గొల్ల కొమురయ్య ఇంట్లనే రియార్సల్ పెట్టింండ్రు.

ఈ ముచ్చట మా తాతకు తెలిసింది. 'లుచ్చగాడిది కొడుకా...కాపుదనపోనికి బాగోతులెందుకురా' అని పుస్తకందీసి పొయ్యిలవెట్టిండు. ఇక మిగిలింది ఒక్కటే పుస్తకం. దాన్ని దాచిపెట్టుమని నాకు ఇచ్చిండు మామ. దాన్ని నేను పుస్తకాల సంచిలపెట్టుకొని బడికి తీసుకపోదుంటిని. రెండుమూడురోజుల్లో మూడు బేంచీలకు తిరిగింది పుస్తకం. క్లాసులనే మ్యాల్లం గట్టినం.

ఈ రెండు మూడురోజులు గొల్ల కొమురయ్య ఇంట్ల రియార్సల్ జరిగింది. తాత తిట్టిండని మామపోలేదు. నేనుగూడా పోలేదు. మామ పోకుంటే అక్కడ మ్యాల్లమే లేదు. ఇగ ఇచ్చుకపోతుందనుకున్న సమయాన మా దాసు చిన్నాయిన మంచివార్త తెచ్చిండు.

మా ఊర్లె జంగం పంతులున్నడు. ఆయిన నాటకం నేర్పిత్తనన్నడట. ఒకటిగాదు రెండుగాదు వరుసగ ఐదు ఆటలు నేర్పిత్తనన్నడట.

చిన్నాయినా మామా ఇద్దరుపోయి జంగం పంతులును కలిసింద్రు. పంతులుకు ఇద్దరు కొడుకులున్నరుగనీ వాళ్లు పట్నంల నౌకర్ల మీదున్నరు.. ఊరుమీద మంచి ఆదాయమున్నదని పంతులూ పంతులమ్మ ఇద్దరూ ఇక్కడనే ఉన్నరు. ఇల్లు మస్తుపెద్దగుంటది.

"ఇగో... మీరు ఇష్టమున్న నాటకం తెచ్చుకోండ్రి. నేర్పిస్తగని నాటకానికి యాభైరూపాయలియ్యాలె. మా ఇంటికే రావాలె" పంతులన్నడు.

మామ, చిన్నాయిన యాభై అంటే యాభైగాదని ముప్పయిరెండు రూపాయలకు ఖాయంజేసింద్రు. తబలాలు తాళాలు ఆ రాత్రికే పంతులు ఇంట్లకు మారినయి. పంతులు ఇంట్ల కరంటులేదు. దీపముంది.

రియార్సల్‌కని కందిలి కొనుక్కచ్చిండు మామ. ఒక్కసారి ఐదులీటర్ల గ్యాస్‌నూనె కొనుక్కచ్చిండు. 'గయోపాఖ్యానం' ఆట నేర్వాలనుకున్నరు. ఇంత జేసిండుగనీ రాత్రి రియార్సల్‌కు పోలేదు మామ. తాత తిడుతడని భయం.

మామ ఎప్పుడు వెళ్తడా ఎప్పుడు వెంటపడదామా అని నేను చూత్తున్న. అందుకనే తొందరగా తినివచ్చి కూసున్న. మామ ఎంతకూ వెళ్లకపోయేసరికి నాకు యాష్టకచ్చింది.

'మామా..రియార్సల్ పోవద్దా' అడిగిన సీటిమీదనే.

'తాత తిడుతడు' మామ అన్నడు.

'తిట్టకుంట ఉపాయం చెప్పుత' మామతోని సీటిమీదనే అన్న. అప్పుడు మా తాత ఇంట్లనే ఉన్నడు. కల్లుతాగుతున్నడు.

నేను మా లస్మవ్వతోని 'అవ్వా.. మాబాపు ఊరికిపోయిండు. మామను పండుకునేతందుకు రమ్మన్నది మామ్మ' అన్న.

అవ్వకు మా సంగతంతా తెలిసే ఉంటది. అందుకని వెంటనే 'కొండా..జెట్టన తినిపోరా. ఇద్దరు ఇక్కడనేఉంటే ఆ దొర్సాని బయపడుతది. చిన్నప్పటి నుండి గదే! చీకటివడితే భయమంటది'. అన్నది.

మామకు సందు దొరికింది. జెట్టన తిని చెప్పులేసుకున్నడు.. నడుత్తూనడుత్తూ 'అరేయ్ బక్కోడా! నువ్వెందుకు. నువ్వు ఇక్కడనే పండుకో" అని నాకే ఎసరు వెట్టిండు.

నేను. 'హమ్మ మామా..నాకే ఎసరు వెదుతవా' అనుకున్న. పుస్తకాలు గూట్లెపెట్టిన. 'నేనుండ, పోతున్న' అనుకుంట ఒక్కటే లెంకందుకున్న. సక్కగ జంగం పంతులు ఇంటిముందు ఆగిన.

పంతులు ఇల్లు సందిలుంది. అటువరుస ఇటువరుస అన్నీకోమటిండ్లే. నడుమల జంగం పంతులు ఇల్లు. బజారు లైట్లున్నయిగనీ సందిలకు ఎలుగురాదు. బయట రెండు అరుగులున్నయి. వచ్చి నోళ్లు వచ్చినట్టు అరుగుమీద కూసుంటండ్రు. ఇద్దరు కోమట్ల ఇండ్లల్ల కరంటుందిగనీ వాళ్లు బయట లైట్లు వెయ్యలేదు. సందిల చీకటి చీకటుంది

అందరు జమయినంక రియార్సల్ మొదలయింది. నేను ఏమో అనుకున్నగనీ జంగం పంతులు రాగం మోతమోగింది. పాటను ఎట్లా ఎత్తాలె ఎట్లాదించాలె బాగా తెలుసు. సీసపద్యాలు బలేగుంజుతండు. దర్వును బలే ఎత్తుతండు. మామ తబలా బాగా కొడుతున్నడా లేక పంతులేపాట బాగాపాడుతున్నడా తెల్సుకోవడం కష్టమైంది.

'గయోపాఖ్యానం' గూడా బాగోతమే. అక్కడక్కడా కొన్నిపాటలు సదివి వినిపించిండు పంతులు. ఆరోజు పాత్రలు పంచుకున్నరు. మేటివేశాలు రెండూ మామకు చిన్నాయినకు ఇచ్చిండ్రు. ఐదురూపాయలిత్తే పారట్లు (పాత్రలు) తనే రాసిస్తనన్నడు పంతులు. అందరు ఒప్పుకున్నరు. జమాఖర్చులెక్కగూడా మామ అందరికీ చెప్పిండు.

మరునాటి నుండి మామ భయంపోయింది. అది ఎట్లా జరిగిందంటే మా జంగం పంతులే తాతను పిలిచి 'తిరుపతీ... నీ కొడుకు మంచి ఉషారున్నడోయ్. రెండు నాటకాలు నేర్పిత్త తోలియ్యి. కొండడు లేకుంటే నాటకమే నడువది. వాళ్లు ఎవ్వలూ జమకూడరు' అని తాతను ఒప్పించిండట.

మిగిలింది నాసంగతే! మామ నన్ను మాటమాటకు బెదిరిత్తండు. నేనేం తక్కువ తిన్ననా... మా పంతులుకే సూటివెట్టిన. దీపం ఎలుగులో పంతులుకు అక్షరాలు సరిగ్గా కనిపించయి. అది గమనించి మొదటి రోజునే పుస్తకం చేతులపట్టుకుని పాటలు అందిచ్చిన.

వారంరోజుల్లో నా లెవలే మారిపోయింది. మా మాల్లెంల సగం మందికి సదువేరాదు. మిగిలిన సగంమందికి వానకాలం సదువులె. పాత్రలు చూస్తూ పాటలు అందించేపని నామీదనే పడింది.

రెండువారాల్లో ఆపాటలు మొత్తం నాకు నోటికచ్చినయి. పుస్తకం పట్టకనే పాటలను నోటికి అందిచ్చుడు మొదలువెట్టిన. ఒకరోజు జంగంపంతులు లేకున్నా రియార్సల్ జరుగుతదేమోకానీ నేను లేకుంటే మాత్రం రియార్సల్ జరగని స్థితి ఏర్పడింది. అట్లా ఒకటి రెండుసార్లు పంతులు లేకున్నా రియార్సల్ ఎల్లదీసిన.

ఇది తెలిసినంక ఒకటిరెండు సార్లు కావాలనే రియార్సల్‌కు పోలేదు. మా కొండయ మామ తిరిగి తిరిగి నన్ను బతిలాడి పట్టుకపోయిండు. నేను లేనిది రియార్సల్ జరుగదని తెలిసినంక నేను ఊకుంటనా..? నాకొక ఏశం గావాలని అడిగిన. వెంటనే ఒక చిన్న ఏశమిచ్చింగ్రు.

నెలరోజుల తర్వాత ఆటను గడీల ఏసినం. అంతకుముందే ఒకరోజు మేకప్ సామన్లకు పోయినం. రూపాయి టికెట్టు పెట్టినం. మొదటి ఆటమంచిగనే ఆడినంగదా! ఇది ఎట్లాడుతరో నని జనం బాగానే వచ్చింగ్రు. అంతవరకూ ఆ నాటకాన్ని మాఊర్లె ఎవలూ ఆడలేదు. అందరు 'సరేరా' అన్నరు.

వేశం మీద మా అమ్మనైతే నన్ను గుర్తుపట్టలేదట. ఈ పోరదు ఎవలోగని వేశం మంచిగ కుదిరిందని ఎవ్వలతోనో అన్నదట గూడా. ఎంత తిడుతరో అనుకున్నగనీ మెచ్చుకునేసరికి నాభయం పోయింది.

జమాఖర్చులు లెక్కజూసుకున్నం అక్కడికక్కడికే అయినయి. బాకిలేదు, నిలువలేదు. అదే ఊపులో ఇంకో నాటకం నేర్వాలనుకున్నం. యాసంగి కోతలు వడితే పని తీరదిగదా. అందుకని మల్లా రియార్సల్ మొగిచ్చినం.

వరుసగ నాలుగు రోజులు రియార్సల్ చేసినం. ఐదో నాడు అగ్గిపిడుగు వడ్డది. బాల్‌రాజు మామ్యాల్లంల మనిషి. మేటి ఏశకాడు. గలుమకాడికి పోతన్ననని రియార్సల్ కత్తుండట. రెండు కొనమడ్లు ఎండి పోయినయట. వాళ్ల అవ్వ వచ్చింది. పొట్టు పొట్టు తిట్టింది.

అట్ల ఏదో పనిమీద పోతున్నాని రియార్సల్‌కు వత్తున్న వాళ్లు సగం మందిని పేరుపేరున బయటేసింది వాళ్లఅవ్వ.

అంతే! తెల్లారి రియార్సల్ బంద్.